

STALIŠČE GIZ DISTRIBUCIJE ZEMELJSKEGA PLINA

UMESTITEV ZEMELJSKEGA PLINA V ENERGETSKE NAČRTE IN ENERGETSKI RAZVOJ DRŽAVE

Slovenija se nahaja v procesu priprave nove energetske strategije, ki bo določila pot razvoja domače energetike v naslednjih letih in desetletjih. Za uspešno pripravo, predvsem pa izvedbo je ključnega pomena, da je v razvoj in pripravo strateških dokumentov, kot je energetski koncept Slovenije (EKS) vključen čim širši spekter deležnikov, ki jih področje energetike zadeva. Eno izmed področij, ki ne sme ostati prezrto oziroma na stranskem tiru so tudi plinovodna omrežja in zemeljski plin.

Zato v GIZ distribucija zemeljskega plina (GIZ DZP) v nadaljevanju predstavljamo stanje na področju distribucije zemeljskega plina in skupna stališča do vsebine osnutka strategije razvoja domače energetike.

TRENTNO STANJE

V Sloveniji imamo razvito in dobro delujoče prenosno in distribucijsko plinovodno omrežje. Distribucijska plinovodna omrežja so tako prisotna v 82-ih občinah, skupna dolžina omrežja znaša 4.500 km, na sistem pa je priključenih okrog 130.000 odjemalcev zemeljskega plina. Kljub naraščajočem številu uporabnikov zemeljskega plina za ogrevanje je delež zemeljskega plina za ogrevanje gospodinjstev odjemalcev v Sloveniji le okoli 12% kar je nižje od povprečja v EU. Delež novih odjemalcev pa kljub temu še ni tako visok, da bi v celoti zajezili nižji odjem zemeljskega plina, ki je predvsem posledica raznovrstnih ukrepov učinkovite rabe energije. Poraba zemeljskega plina sicer še vedno ostaja stabilna. Razvoj zemeljskega plina dodatno zavira še ne povsem izkoriščeno plinovodno omrežje.

Da bi to odpravili, GIZ DZP zagovarja stališče zgoščevanja odjema na območju zgrajenih plinovodnih omrežij in izdaje dodatnih koncesij za distribucijo zemeljskega plina ter s tem izboljševanja možnosti za širitev distribucije zemeljskega plina v državi.

RAZVOJ PLINOVODNEGA OMREŽJA

Dejstvo je, da je plinovodno omrežje v Evropski uniji vedno bolj povezano, da je vedno več dobavnih poti in terminalov za utekočinjeni zemeljski plin. Sedaj je možno zemeljski plin transportirati tudi v smereh, ki so bile še pred časom težko predstavljive. Nove investicije bi pripisali predvsem zaradi diverzifikacije transportnih poti. Po drugi strani je vedno več dobavnih virov kar pomeni večjo konkurenco za končne odjemalce in znižanje cen zemeljskega plina. Istočasno enotni notranji trg spodbuja še Evropska unija, ki meni, da je na tak način možno znižati stroške za industrijo in gospodinjstva. Številke v Evropi in pri nas potrjujejo, da se cene zemeljskega plina znižujejo.

GIZ DZP predlaga Vladi in pristojnemu ministrstvu, da v razvojnih energetskih načrtih razvoju plinovodnega omrežja nameni več pozornosti in ga ustrezno umesti tudi v državne prostorske načrte.

UČINKOVITE PLINSKE TEHNOLOGIJE

Z vgradnjo plinskih naprav se bistveno zmanjša raba energije in CO₂ emisije. Z enostavnim in poceni ukrepom kot je zamenjava starejšega kotla na olje s kondenzacijskim kotlom na zemeljski plin se zniža raba energije za 32%, CO₂ emisije pa za 50%. Ta ukrep je eden izmed najbolj racionalnih ukrepov za znižanje CO₂ emisij. Poleg tega se s tem ukrepom občutno znižajo stroški ogrevanja in posledično se znižuje tudi energetska revščina.

S kombiniranjem tega ukrepa z ukrepoma vgradnje sprejemnikov sončne energije ter celovite obnove stavbe pa se CO₂ emisije znižajo do 85%, kar je več kot je cilj Slovenije do leta 2055 po predlogu Energetskega koncepta Slovenije.

Da bi cilje Energetskega koncepta Slovenije dosegli z najmanjšimi stroški, GIZ DZP predlaga Vladi in pristojnemu ministrstvu, da na območju plinovodnih omrežij spodbuja priključevanje na to omrežje, ker je to eden izmed najcenejših načinov za znižanje CO₂ emisij. Hkrati pa se s tem izboljša tudi kakovost zraka (prašni delci, NO_x,...), ki ima velik vpliv na zdravje ljudi.

ZEMELJSKI PLIN V TRANSPORTU

Po programu EU Čisti zrak za Evropo (program CAFE) se ocenjuje, da izpostavljenost drobnim delcem (PM 2.5, PM 10) povzroči cca 400 000 prezgodnjih smrti po Evropi. Posledice onesnaževanj v okolju se kažejo kot zdravstvene posledice, škode na materialih in zgradbah, škode kmetijskih pridelkov in sušenja gozdov. Promet v EU ustvarja okoli 25 % vseh emisij toplogrednih plinov, približno 30 % emisij CO₂ in je s tem največji posamezni onesnaževalec okolja.

Zemeljski plin je v skladu Direktivo o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna eno izmed alternativnih goriv v prometu in tudi Slovenija bo morala postaviti ustrezno število polnilnih mest za zemeljski plin.

Vozila na zemeljski plin so na ekološkem testu združenja ADAC (www.ecotest.eu) dobila največ zvezdic oziroma največ točk.

GIZ DZP zato poziva Vlado RS in pristojna ministrstva, da v luči okoljskih zavez, ki smo jih dali domači in mednarodni skupnosti, zemeljski plin poleg področja široke (gospodinjske) potrošnje in industrijske potrošnje, umesti tudi med strateške energente na področju transporta in zagotovijo, da bomo zgrajeno infrastrukturo tudi dejansko uporabljali.

OBNOVLJIV PLIN

V nekaterih naprednih državah Evropske unije (Švedska, Nemčija,...) se v plinovodna omrežja že dodaja obnovljiv plin. Pri odjemalcih v tem primeru ni potrebno narediti nobenih sprememb. Zaradi tega je to eden izmed najlažjih načinov za uvajanje obnovljivih virov energije. Slovenija ima veliko virov za proizvodnjo obnovljivega plina.

GIZ DZP zato poziva Vlado RS in pristojna ministrstva, da zaradi hitrejšega uvajanja obnovljivih virov energije regulativno in drugače spodbuja proizvodnjo in dodajanje obnovljivih plinov v plinovodno omrežje.

VLOGA GIZ

Gospodarsko interesno združenje (GIZ) za distribucijo zemeljskega plina zastopa interese vseh 15 članov s poslanstvom in tradicijo izvajanja distribucije zemeljskega plina. Zaposleni v teh podjetjih na območju Republike Slovenije skrbijo za zanesljivo in kakovostno oskrbo 131.000 odjemalcev in vzdržujejo ter upravljajo s 4.500 km dolgim plinovodnim omrežjem v Republiki Sloveniji. GIZ DZP so ustanovili slovenski operaterji distribucijskih sistemov zemeljskega plina, da bi olajševali in pospeševali dejavnost svojih članov, izboljševali rezultate svoje dejavnosti in krepili svojo konkurenčno sposobnost.

ZAKLJUČEK

Glede na izpostavljena dejstva, GIZ DZP poziva Vlado Republike Slovenije, pristojna ministrstva in pripravljavce nove vladne strategije razvoja energetike, ki bo pomembno zaznamovala nadaljnji razvoj distribucije zemeljskega plina v Sloveniji, da zemeljskemu plinu poiščejo ustrezno pozicijo in vlogo, preko katere bo zemeljski plin še naprej pripomogel k uresničevanju ciljev in zavez države s področja učinkovite rabe energije ter varovanja okolja in zmanjševanja toplogrednih izpustov, h katerimi se je Slovenija zavezala. Z ustrezno srednjeročno in dolgoročno vizijo razvoja plinovodnega omrežja in s tem distribucije zemeljskega plina, se bo vzporedno razvijala tudi slovenska industrija in transport, pri katerem so prednosti uporabe zemeljskega plina vse bolj prepoznane. Z razvojem plinovodnega omrežja, pa bodo pozitivne učinke uporabe zemeljskega plina lahko koristili tudi gospodinjski odjemalci.